

մանաւանդ արեւմուտք, որ եւ շարժեցաւ 'ի նոր խաչակրութիւն: Այլ մինչ չեւ ընդհանուր հռչակեալ գուժի գերութեանն Երուսաղեմի, եւ երրորդ անգամ գումարեալ գնդից յագատութիւն նորին, յառաջ խաղաց (1188-9) յաղթողն անխոնջ՝ ընդ ծովեզերս Ասորոց, մի առ մի նուաճելով զամենայն քաղաք եւ բերդ քրիստոնէից. զերկուս միայն դժուարըմբոնելիս թողլով 'ի թիկանց, զՏիրոսս եւ զՏրապօլիս, եւ մերձենայր յերրորդն՝ 'ի մեծն Անտիոք. զշրջակայ ապաւէնս ամրութեան սորին սակաւօրեայ պաշարմամբ ստիպելով 'ի նուաճումն, զՍիհունն եւ զԲուրգ¹⁸, եւ զհռչակագոյնսն՝ Դարպասակ եւ Պաղրաս. այլ երկիւղ եւ վատութիւն Անտիոքացեաց՝ դաշամբք հաշտութեան կասեցուցին զաշխարհակալն անդիմակաց, որ հաւանօրէն՝ յետ նուաճելոյ զԱնտիոք՝ մխելոց էր 'ի սահմանս Լեւոնի. բայց արդ՝ զի խոնարհեցաւ առաջի իւր միակ մնացեալ իշխանն փռանկ, եւ զի լսէր զհամբաւ մեծի պատրաստութեան արեւմտեայց, եւ մերձ ընդ մերձ գալստեան զօրու նոցին՝ 'ի կողմանս Տիրոսի եւ Պտղոմայիդայ, ոչ միայն զայս եւս նուազ ոչ ժամանեաց կոխել զսահմանս Հայկազոյն, այլ եւ ընդարձակելոյ իսկ նոցին ետ պատճառս: Քանզի անդէն 'ի մեկնել Սալահէտոյնի աճապարանօք՝ 'ի պաշտպանութիւն երկրին՝ զոր այն ինչ թափեալ էր 'ի քրիստոնէից, Լեւոն՝ որպէս հաւ որսական դիտելով 'ի բարձանց լերանց իւրոց զգործս նորա եւ զնախճիր, խոյացեալ անկաւ 'ի վերայ կիսաքանդ բերդիցն երկոցուն, Պաղրասայ եւ Դարպասակայ, որք 'ի համար իշխանութեան Անտիոքացոյն էին, եւ շնորհեալք Տաճարա-

¹⁸ Առաջինն Սահիուն կոչի յԱրաբաց, *نويوص*, եւ է մերձ 'ի Լաւողիկէ, յարեւելից կուսէ. երկրորդն՝ Պուրզիէ, *بزر*, առ Ռոռնդէս գետով, մերձագոյն յԱնտիոք: Ընդ սոսին յիշէ եւ զայլ ամուր դղեակս՝ ժամանակակից կաթողիկոս մեր Գրիգոր Տղայ, յՈղբս Երուսաղեմի.

«Այն որ Սեհունն է անուանին,
Նաեւ Կարմիրն անվանելին.
Էառ եւ ըզԲուրգըն անքընին,
Եւ ըզՊըքասն անմատչելին.
ԸզԿլայն ամուր զանհրպելին,
Եւ որ գնովաւ շուրջ նստէին.
ԸզՔարն անուամբ զարմանալին՝
Որում ԸզՇուղըն կոչէին»։ Եւ այլն:

Կարմիր թուի կոչեցեալն յարեւմտեայց Chastel-Rouge, 'ի սահմանս Տրիպօլեայ. *Պքաս*՝ թուի Bexa, մերձ յԱնտիոք, *Բուրգն*՝ Bursia, յահեկէ Ռոռնդէսի. *ԸզՇուղը*՝ Էջ-Շողը, (տես յէջ 407):